

kommer og forlanger Ret til at optage et Laan, naar det forøvrigt anerkendes, at Laanets Optagelse er nødvendig. Træder det frem paa den Maade, som et Skridt paa den almindelige Vej, man vil betræde, saa vil jeg indrømme, at det i en saa høj Grad ligner, hvad der igjennem Lovgivningsmagten er gjort for Creditforeningerne og lignende Instituter, at det i visse Maader vil være besynderligt at negte det, og træder det derimod frem som en særlig Begunstigelse, der ikke, uanseet Summens Størrelse, vil blive ydet alle Communer uden Undtagelse, der isædedes for at reise de nødvendige Penge igjennem Bidrag ansee det rigtigere at reise dem igjennem et Laan, hvortil de fik Regjeringens Tilladelse, saa vil jeg stemme imod det for at bringe det frem, at vi ikke leve paa undtagelsesvise Begunstigelser, være sig til Communer eller Personer, men derimod paa en stikker og stadig Vej i alle Bestatningsforhold. Naar man siger, som her er blevet sagt, at vi vel skulle lægge Mærke til, at Kjøbenhavn er to Ting, nemlig baade Hovedstad og Commune, og at dette skulde bringe os til at være gunstigere stemte ligeoverfor Lovforslaget, saa maa jeg sige, at dette netop er et Argument for det Modsatte. Hvad gjør Kjøbenhavn som Hovedstad? Den spiser hvert Aar 6 eller 7 Millioner af Statens Udgifter; dette Beløb spises af Kjøbenhavn og af Kjøbenhavnerne og som Følge deraf kunne de altsaa saameget bedre betale deres Udgifter. Naar ærede Medlemmer troe, at det kan være vanskeligere at fæste et Laan, naar Kjøbenhavns Commune ikke kunde benytte denne Stempelpapirstribhed, saa troer jeg dog, at dette er begrundet paa en fuldstændig Misforstaaelse. Hvad kommer det Laangiveren ved, paa hvilket Papir Obligationen er skreven; det er jo ikke Laangiveren, der skal betale det, det er Laantageren. Altsaa bliver det dog slet ikke Andet end en Bestatning, som der er Tale om; man vil spare en Skat for at kunne gjøre saameget Mære for de Penge, man faaer igjennem Laanet, og det er vistnok Noget, som vi Alle ønske; skal jeg s. Ex. laane, vil jeg ogsaa gjerne være fri for at betale Stempelpapir, fordi jeg hellere selv vil beholde de Penge og slippe for at give dem ud, end jeg vil betale dem ind i

Regjeringens Kasse, og det gjælder for den ene Person, Communen, som for den anden Person, den Private. Naar et æret Medlem (Müller) har meent, at der skulde være nogen Vanskelighed med Hensyn til Størrelsen af Laanet, eftersom man ikke kunde henvende sig til en Sparekasse eller lignende Anstalt, men man derimod maatte henvende sig til, jeg troer ikke, at han sagde: mange Personer, men til en Samling af Personer, saa skal jeg dertil bemærke, at det netop er en Fordeel ved dette Slags Laan, at man laaner spredt, hos mange Personer. Hvad er det simple Spørgsmaal her? Det er, skal der gives Stat af Laan, eller skal der ikke gives Stat af dem, under hvilke Omstændigheder skal der gives Stat af Laan, og under hvilke Omstændigheder ikke? Dersom de ærede Medlemmer sige: der skal ikke gives Stat i Form af Stempelpapir for Laan til Communer eller andre Indretninger af den Art, naar der først er givet dem Tilladelse til at laane, saa siger jeg: vel, lad os være enige derom med Regjeringen; men siger derimod det ærede Medlem, at Stempelafgiften bør vedblive for saadanne Laan, og at det kun er undtagelsesvise, at Communerne skulle fritages derfor, saa siger jeg, at det er en urimelig Foranstaltning. Afgiften falder ikke en Smule byrdefuldere paa Kjøbenhavn, end den falder paa enhver anden Commune, selv den allermindste, for den allermindste Sum, Forholdet er netop det samme, og Afgiften falder maaskee mindre tungt paa Kjøbenhavns Commune, fordi den har flere Hjelpekilder, og dersom man siger, at dens Hjelpekilder ikke staae i et gunstigt Forhold til dens Forehavende, saa kan det ligge deri, at den har betragtet sig for mægtigere og større, end den er, og foretaget sig for meget, men saa komme vi ind paa et andet Gebet, og det er nemlig det, om det er klogt, forstandigt, rigtigt og consequent at fare fort med at lade Regjeringen være den Bevillingsmyndighed, som dommer om Communerens Ret til at foretage de og de Arbejder af et stort Omfang, og som ere meget kostbare. Jeg troer, at det er en stor Feil, som vil komme til at tyngge paa hele Staten engang i sin Tid; thi der kan komme en Tid for Communerne ligesom for Individierne, hvor de af